

## Spis treści

|                                                                                                                                                                     |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Wykaz skrótów.....</b>                                                                                                                                           | <b>8</b>  |
| <b>Wprowadzenie .....</b>                                                                                                                                           | <b>9</b>  |
| <br><b>Rozdział I</b>                                                                                                                                               |           |
| <b>Charakter prawny odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - <i>Joanna Kuczyńska</i> .....</b>                                             | <b>13</b> |
| 1.1. Wstęp.....                                                                                                                                                     | 13        |
| 1.2. Ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych wobec charakteru odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych..... | 14        |
| 1.3. Aspekt cywilny naruszenia dyscypliny finansów publicznych.....                                                                                                 | 15        |
| 1.4. Aspekt karny oraz karny skarbowy naruszenia dyscypliny finansów publicznych.....                                                                               | 16        |
| 1.5. Aspekt pracowniczy naruszenia dyscypliny finansów publicznych .....                                                                                            | 19        |
| 1.6. Aspekt administracyjny odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.....                                                                    | 20        |
| 1.7. Aspekt odpowiedzialności dyscyplinarnej w naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.....                                                                      | 21        |
| 1.8. Podsumowanie .....                                                                                                                                             | 22        |
| Bibliografia.....                                                                                                                                                   | 22        |
| <br><b>Rozdział 2</b>                                                                                                                                               |           |
| <b>Odpowiedzialność kierownika jednostki za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - <i>Renata Godoń</i>.....</b>                                               | <b>25</b> |
| 2.1. Wstęp.....                                                                                                                                                     | 25        |
| 2.2. Pozycja prawnoustrojowa kierownika jednostki sektora finansów publicznych.....                                                                                 | 27        |
| 2.3. Wzorzec kierownika jednostki .....                                                                                                                             | 28        |
| 2.4. Charakter prawny odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych .....                                                                         | 30        |
| 2.4.1. Charakter administracyjny.....                                                                                                                               | 31        |
| 2.4.2. Charakter karny .....                                                                                                                                        | 32        |
| 2.4.3. Charakter dyscyplinarny.....                                                                                                                                 | 32        |
| 2.4.4. Charakter zbliżony typem do prawa karnego .....                                                                                                              | 32        |

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| 2.5. Odpowiedzialność bezpośrednia kierownika jednostki ..... | 33 |
| 2.6. Odpowiedzialność subsydiarna kierownika jednostki .....  | 39 |
| Bibliografia .....                                            | 42 |

### **Rozdział 3**

#### **Odpowiedzialność subsydiarna kierownika jednostki sektora finansów publicznych - *Paweł Retkowski* .....**

|                                                               |           |
|---------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>publicznych - Paweł Retkowski.....</b>                     | <b>45</b> |
| 3.1. Wstęp .....                                              | 45        |
| 3.2. Pojęcie subsydiarności.....                              | 46        |
| 3.3. Kontrola finansowa a kontrola zarządcza .....            | 47        |
| 3.4. Odpowiedzialność subsydiarna przed 11 lutego 2012 r..... | 50        |
| 3.5. Odpowiedzialność subsydiarna po 11 lutego 2012 r. ....   | 55        |
| 3.6. Podsumowanie .....                                       | 59        |
| Bibliografia .....                                            | 60        |

### **Rozdział 4**

#### **Odpowiedzialność głównego księgowego za naruszenie dyscypliny finansów**

|                                                                                                                             |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>publicznych - <i>Grażyna Wolińska</i> .....</b>                                                                          | <b>61</b> |
| 4.1. Wstęp.....                                                                                                             | 61        |
| 4.2. Pojęcie głównego księgowego .....                                                                                      | 62        |
| 4.3. Powierzenie obowiązków w zakresie gospodarki finansowej jednostki                                                      | 63        |
| 4.4. Odpowiedzialność głównego księgowego w świetle przepisów<br>wprowadzonych nowelizacją u.d.f.p. z sierpnia 2011 r. .... | 66        |
| Bibliografia .....                                                                                                          | 69        |

### **Rozdział 5**

#### **Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie**

|                                                                                                                                                                |           |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>gospodarowania środkami unijnymi lub zagranicznymi - <i>Ilona Kijek</i> .</b>                                                                               | <b>71</b> |
| 5.1. Wstęp.....                                                                                                                                                | 71        |
| 5.2. Pojęcie środków europejskich. System organizacyjny<br>funduszy europejskich .....                                                                         | 72        |
| 5.3. Naruszenia dyscypliny finansów publicznych w zakresie<br>gospodarowania<br>środkami unijnymi lub zagranicznymi.....                                       | 76        |
| 5.3.1. Odpowiedzialność beneficjenta za naruszenie dyscypliny<br>finansów<br>publicznych w zakresie gospodarowania środkami unijnymi<br>lub zagranicznymi..... | 77        |
| 5.3.2. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych przez podmioty<br>odpowiedzialne za przyznawanie i przekazywanie środków<br>unijnych lub zagranicznych.....  | 81        |
| 5.4. Podsumowanie.....                                                                                                                                         | 85        |
| Bibliografia .....                                                                                                                                             | 85        |

## **Rozdział 6**

### **Zaniechanie dochodzenia należności jako czyn naruszający dyscyplinę finansów publicznych - *Artur Kalkowski*.....**

|                                                                                           |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 6.1. Wstęp.....                                                                           | 87 |
| 6.2. Dochody publiczne jako należności.....                                               | 87 |
| 6.3. Techniki dochodzenia należności.....                                                 | 88 |
| 6.4. Zaniechanie dochodzenia należności a naruszenie dyscypliny finansów publicznych..... | 92 |
| Bibliografia.....                                                                         | 99 |

## **Rozdział 7**

### **Nieprawidłowości dotyczące dotacji stanowiące naruszenie dyscypliny finansów publicznych - *Adrian Nowojski*.....**

|                                                                                                                                 |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 7.1. Wstęp.....                                                                                                                 | 101 |
| 7.2. Pojęcie dotacji.....                                                                                                       | 102 |
| 7.3. Ogólne zasady udzielania dotacji.....                                                                                      | 104 |
| 7.4. Szczegółowe zasady udzielania dotacji na przykładzie dotacji udzielanych z budżetu jednostek samorządu terytorialnego..... | 106 |
| 7.5. Nieprawidłowości po stronie donatora stanowiące naruszenie dyscypliny finansów publicznych.....                            | 109 |
| 7.6. Nieprawidłowości po stronie beneficjenta stanowiące naruszenie dyscypliny finansów publicznych.....                        | 112 |
| 7.7. Podsumowanie.....                                                                                                          | 113 |
| Bibliografia.....                                                                                                               | 115 |

## **Rozdział 8**

### **Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie podmiotowym i przedmiotowym odnoszącym się do gospodarowania**

#### **środkami unijnymi lub zagranicznymi w świetle znowelizowanych przepisów - *Katarzyna Pędzich*.....**

|                                                                                                                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 8.1. Wstęp.....                                                                                                                                             | 117 |
| 8.2. Podstawowe cele, zasady oraz instrumenty prawne i finansowe realizacji polityki regionalnej w Polsce, w tym w województwie wielkopolskim.....          | 118 |
| 8.3. Podmiotowy zakres odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie gospodarowania środkami unijnymi lub zagranicznymi.....   | 126 |
| 8.4. Przedmiotowy zakres odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych w zakresie gospodarowania środkami unijnymi lub zagranicznymi..... | 130 |
| 8.5. Podsumowanie.....                                                                                                                                      | 135 |
| Bibliografia.....                                                                                                                                           | 137 |

|                                                                                                                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Rozdział 9                                                                                                                                                                |     |
| Ubezpieczenia grupowe w zamówieniach publicznych a naruszenie dyscypliny finansów publicznych - <i>Joanna Kuda</i> .....                                                  | 139 |
| 9.1. Ogólne pojęcie ubezpieczeń .....                                                                                                                                     | 139 |
| 9.2. Ubezpieczenia grupowe .....                                                                                                                                          | 140 |
| 9.3. Charakterystyka środków publicznych .....                                                                                                                            | 142 |
| 9.4. Zamówienia publiczne .....                                                                                                                                           | 144 |
| 9.5. Zamówienia publiczne a ubezpieczenia grupowe .....                                                                                                                   | 145 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                        | 148 |
| Rozdział 10                                                                                                                                                               |     |
| Analiza porównawcza katalogu kar z kodeksu karnego skarbowego i ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych - <i>Marcin Ostaficzuk</i> ..... | 149 |
| 10.1. Wstęp .....                                                                                                                                                         | 149 |
| 10.2. Znaczenie kary w przepisach represyjnych .....                                                                                                                      | 149 |
| 10.3. Katalog kar w kodeksie karnym skarbowym .....                                                                                                                       | 151 |
| 10.4. Katalog kar w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych .....                                                                       | 157 |
| 10.5. Podsumowanie .....                                                                                                                                                  | 162 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                        | 163 |
| Rozdział 11                                                                                                                                                               |     |
| Zawiadomienie o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych - <i>Barbara Goryczko</i> .....                                                                                | 165 |
| 11.1. Wstęp .....                                                                                                                                                         | 165 |
| 11.2. Podmioty uprawnione do złożenia zawiadomienia .....                                                                                                                 | 166 |
| 11.3. Informacja o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych .....                                                                                                       | 172 |
| 11.4. Podjęcie czynności z urzędu przez rzecznika dyscypliny finansów publicznych .....                                                                                   | 173 |
| 11.5. Prawa i obowiązki zawiadamiającego .....                                                                                                                            | 176 |
| 11.6. Elementy zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych .....                                              | 177 |
| Załącznik nr 1 - Przykładowy wzór zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych .....                           | 181 |
| Załącznik nr 2 - Przykładowa uchwała w sprawie złożenia zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach, wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych .....     | 183 |
| Bibliografia .....                                                                                                                                                        | 186 |

## Rozdział 12

Problemy proceduralne związane z udziałem w postępowaniu o naruszenie dyscypliny finansów publicznych Najwyższej Izby Kontroli przed uchyleniem art. 109 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny Finansów publicznych - *Jolanta Oko-Brzezińska* ....

187

**12.1. Wstęp.....** 187

**12.2. Postępowanie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych .....** 188

**12.3. Proces kontrolny według ustawy o NIK .....** 191

**12.4. Podsumowanie.....** 193

**Bibliografia .....** 195